

Selskabers Skrifter, forsaavidt de kunne overkommes. Det er for at gjøre det muligt for Danmark at tiltræde denne Konvention, at dette Forslag fremsættes for det høie Thing. Det kan vist neppe negtes, at det vilde være feilt af os, om vi vilde holde os udenfor en saadan europæisk Foranstaltning som denne. Den vil kunne have Betydning saavel i administrativ Henseende som ganske særlig naturligtvis i videnskabelig Henseende. Beføstningen for et saadant Bureaus Oprettelse kan ikke beregnes aldeles bestemt for Diebliffet for en længere Fremtid; det vil jo ganske vist komme an paa, hvorledes denne Sag udvikler sig, hvor dyrt et saadant vil blive. Der er foreslaaet i Lovudkastet, at der for det første Aar bevilges 10,000 Kr. hertil, som dels skulle gaa til at honorere Bestyreren for et saadant Bureau samt den personlige Medhjælp, han maa have. Dertil er beregnet 4,000 Kr., og jeg antager, at det høie Thing vil være enig med mig i, at mindre kan det ikke være. Endvidere er der beregnet Leie til to Værelser, da der ikke er Plads i Ministerialbygningen dertil, og fremdeles Anskaffelse af Inventar og de Skrifter, som skulle udvejes, samt Kontorudgifter, i Alt 10,000 Kr. Denne Udgift vil for enkelte af Posternes Bedkommende kunne nedsettes i de følgende Aar, men paa den anden Side er det ogsaa muligt, at der paa andre Poster vil fremkomme Forhøielse. Hvis man imidlertid gaar den Vej, som jeg for Diebliffet antager vil være den rette, nemlig at fordele de indkomne Skrifter, forsaavidt de have noget som helst videnskabeligt Værd, til Bibliothekerne saaledes, at der kun ved Bureauet selv bliver liggende, hvad der har administrativ Betydning, saa tror jeg, at Bokalet til et saadant Bureau ikke vil behøve selv i længere Tid at være meget stort, saa at altsaa Udgifterne ikke i høi Grad ville stige. Hvis man derimod vil gaa en anden Vej og oprette et helt Bibliothek ved et saadant Bureau, vil det ganske vist blive meget dyrt; men jeg antager, at man efter en nærmere Overveielse vil komme til det Resultat, at man vil nøies med selve Bureauet at beholde de egentlige administrative Sager, men derimod fordele de videnskabelige Sager til de to Bibliotheker.

Jeg kommer dernæst til det tredie Forslag, som er „Forslag til Lov om Tilveiebringelsen af Ligevægt mellem Universitetets Indtægter og Udgifter.“ Dette Forslag er i det Væsentlige overensstemmende med det Forslag, som blev forelagt Landstinget ifjor, som der blev vedtaget, og som her i Folkethinget kom til 1ste Behandling, blev sendt til Finantsudvalget, men ikke kom længere. Der er imidlertid den Forskjel, at jeg ikke i den anden Paragraf har optaget et bestemt Statslån af 40,000 Kr., hvilket forekommer mig at være temmelig ligegyldigt, naar § 3 lyder paa, at Staten

skal betale Universitetets Underbalance. Dernæst har jeg i § 1 kun forlangt af Statskassen 400,000 Kr. og af Kommuniteten 600,000 Kr., idet jeg har ment, at det ikke var rigtigt at forlange Mere, end at Universitetet restitueredes i den Tilstand, hvori det vilde have været, hvis det havde faaet, hvad der efter min Opfattelse tilkom det, og det havde undgaaet Udgifter, som ikke med Rette burde have været det paalagte. Gaa den anden Vej og forlange et større Tilskud synes mig kun kan være berettiget, forsaavidt man derved kan mene at faae Universitetet saaledes doteret, at det fuldstændig kan staa paa sine egne Ben. Dertil vil der imidlertid behøves langt mere; end hvad det Forlangende, man stillede ifjor, gif ud paa; og det er et stort Spørgsmaal, eller rettere for mig er det intet Spørgsmaal, om det vil være nogen Fordel, at det nu blev stillet saa, at det kunde staa paa sine egne Ben, men man saa samtidig sagde: for al Fremtid skulle I staa paa Eders egne Ben. Selv om vi nu ved en Dotering af Kapital bragte Universitetet til fuldstændig at kunne dække sine Udgifter, kan det ikke negtes, at, efterhaanden som Videnskaben skrider frem og haade i den ene og anden Retning fordrer betydelige Udgifter baade til Bygninger, til flere Lærerefters Anskaffelse o. s. v., vil Universitetet dog ikke i Længden kunne gjøre det, saa jeg tror, det i Længden er bedre, at man indskrænker sig til det, som er det Væsentligste: ikke længere at opspise Universitetets Kapitalformue, men at Staten siger: Universitetet er et Statsinstitut, som Følge deraf er det ogsaa rimeligt, at jeg betaler dets Underbalance.

Jeg kommer nu til det sidste Lovforslag, jeg skal have den Ære at fremsætte, nemlig „Forslag til Lov om Lønninger for de ved de lærde Skoler og ved Sorø lærde Skole og Udprægesanstalt ansatte Rectorer og Lærere samt for Sorø Akademis Embeds- og Bestillingsmænd udenfor Lærerpersonalet“. Er der nogen Embedsklasse her i Landet, som kan siges at være slet, ja usselt lønnet, er det vel Lærerne ved de lærde Skoler. Jeg tror endog saa, at det er i en særlig Grad almindelig anerkjendt, at det gaar ikke an i Længden at lade Folk staa paa saadanne Lønninger, som Adjunkterne nu staa paa. I gamle Dage, da Adjunktstillingerne — for en stor Del i alt Fald — vare Gjenmængangstillinger til andre Embeder, hvor Adjunkterne for Størstedelen vare theologiske Kandidater, der kun bleve en kort Tid i deres Embeder som Adjunker og saa gif ud og fik Præsteembeder, ja, da kunde det nogenlunde gaa. Det kan imidlertid paavises statistisk, at det i de senere Aar mere og mere er gaaet i den Retning, at der er færre og færre theologiske Kandidater, der søge Anskaffelse som Adjunker, at flere og flere søge Præsteembede, uden at gaa den Vej, og at det mere og mere er blevet Til-